

pot visszaállításának, tehát az egyes szolgáltatások visszatérítésének van helye.

Ezen szabálynak ily mereven való értelmezése azonban alkalmas arra, hogy a gazdasági élet egészséges menetét megbénítsa, mert nem csak azon ügyleteket foszítja meg érvényüktől, amelyek tényleg indokolatlan áremelés jegyében jöttek létre, hanem azokat is, amelyeknél az áremelés szükséges, de amelyekkel kapcsolatban az arra illetékes szervnek az áremelésre vonatkozó hozzájárulása csak utólag szerezhető be.

Kérdés, hogy ily esetekben is ragaszkodni fog-e a svájci jogalkalmazás azon klasszikus elvhez, hogy: *quod ab initio vitiosum est, non potest, tractu temporis convallescere*, — vagy pedig ily ügyleteket, az engedély utólagos elnyerése után, az orvosolható semmisség szabályai szerint fogja-e majd elbírálni. W. A.

JOGÉLET.

Király Ferenc egyik zászlóvivője volt annak a háború utáni ügyvédi nemzedéknek, amely ifjúi lendülettel, friss színnel és új hanggal jelentkezett a magyar jogéletnek a trianoni pusztulás árnyékában elszürkült terein. — Mint a Polgári Jog alapító gárdájának tagja és mint a karteljog alapos és egyik legrendszeresebb művelője, a jogirodalomban állított magának maradandó emléket; az Országos Ügyvédszövetség újjáteremtésével és munkássága irányításával nagy része volt abban, hogy az ügyvédi közélet, amely sokáig nem volt más, mint a választási kortéziák és egy-egy új törvényalkotás körüli guerillacsatározás színhelye, a magyar szellemi élet átfogó jelentőségű és magas színvonalú tényezője lett; a magyar ügyvédség külföldi kapcsolatainak megszervezésével és kimélyítésével olyan körökben szerzett hazájának megbecsülést és elismerést, amelyek előtt a magyar jogi és ügyvédi kultúra ismeretlen terület volt.

A Polgári Jog szerkesztősége egy nagy magyar ügyvéd elmulását és az igaz barát elvesztését gyászolja Király Ferenc korai, tragikus halálában.

Kovács Marcell Kovács Marcell halálával érzékeny veszteség érte a magyar jogászeletet. Több, mint három évtizedes bírói pályája végével, mint kúriai bíró vonult nyugalomba. Még aradi törvényszéki bíró korában jelent meg perrendtartási kommentárjának első kötete, amelyet rövidesen követett a második kötet megjelenése. Ez a kommentár rövid idő alatt országos tekintélyre emelkedett. Alaposság, megbízhatóság, világos-

ság tekintetében más magyar kommentár aligha vetekedhetett vele. Elterjedtsége és népszerűsége minden eddigi méretet meghaladott. A gyakorlat embere épügy megtalálta benne az őt érdeklő anyagot, mint az elméleti ember a szükséges tájékoztatást. A kommentár utóbb új kiadásban is megjelent, ami a perrendtartás újabb bírói gyakorlatának eredményeivel gazdagította az első kiadást. A bírói gyakorlat ismertetése terén jelentős szolgálatot tett, mint a „perjogi Döntvénytár” éveken át volt szerkesztője.

Mint bírót, ugyancsak a kiválóságok jellemezték. Tiszta iudicium, a tételes jog anyagának kivételesen széleskörű ismerete, a jogszabály élettél telített átértése és az evvel párosuló dogmatikai készség segítették munkájában.

Éveken keresztül tagja volt a bírói és ügyvédi vizsgabizottságnak és már mint a Kúria nyugalmazott bírója került el a Jogászegylet perjogi szakosztályának elnöki tisztebe.

Emlékét minden magyar jogász kegyelettel őrzi.

A Jogászegylet civiljogi szemináriumában Blau György előadása (okt. 21-én) „Hitelezési kötelezettség” cím alatt a következőket vázolta: A civiljog nem szokott senkit akarata nélkül kötelezni a mindig kockázatos hitelezésre. Sőt igyekszik a feleket minél gazdagabban felszerelni a hitelnuyjtásnak elkerülésére és a már adott hitelnek automatikus biztosítására alkalmas jogeszközökkel (exceptio non adimpleti contractus, visszatartási, megtartási, törv. zálog-, beszámítási jog stb.). Ritkák a hitelezésre, előbbteljesítésre ex lege kötelező jogtételek (pl. bérletnél, szolgáltatnál diszpozitív szabály, hogy a bért csak utólag lehet követelni). A praxis sem favorizálja a hitel kikényszeríthetőségét. Ma még bizonyos mértékben annak az elismertetéséért is küzdenünk kell, hogy az ügyletileg vállalt hitelezési kötelezettségek teljes mértékben érvényesíthetők legyenek. Győzött ugyan már az az elv, hogy a pactum de mutuo dando a kölcsön tényleges folyósítására is kötelez, nemcsak kártérítésre. De gyakorlatilag még mindig nagy nehézségekbe ütközik az a fél, aki szerződéses kölcsönnyerési igényét érvényesíti. Ezeket az előszerződési teóriából eredő, rudimentär nehézségeket ki kell küszöbölnünk. Elvégre a vállalt rizikó szempontjából a kölcsön ígérese sem aggályosabb, mint a vételár hitelezése. A hitelmegtagadás jogát a bonitáshány kifogására kell korlátoznunk. Ez a kifogás az egységes karakterisztikonja minden alapú hitelnuyjtási kötelezettségnek. Természetesen el kell ismernünk az esetre is, ha a hitelképesség megrendülése a megállapodásor már fennforgott, de csak utóbb jutott a hitelt ígérő fél tudomására. Modern jogelmélet szerint az egész pactum de mutuo dando-féle konstrukciót, amely a főoka a kölcsön adására irányuló szerződések nehézkesebb kezelésének, el kell ejteni és a kölcsönt is konszenzuális szerződésként kell felfogni, mint a svájci törvény teszi. Ilyen felfogás mellett elesnének az abból